

Nr 102.

Ankom till riksdagens kansli den 22 maj 1917 kl. 5 e. m.

*Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen
angående tillfällig löneförbättring åt lärare vid lant-
mannaskolor ävensom tre i ämnet väckta motioner.*

I en till riksdagen den 16 april 1917 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition nr 252 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att för beredande under läsåret 1917—1918 av tillfällig löneförbättring åt lärare vid statsunderstödda lantmannaskolor statsbidrag må från det under nionde huvudtiteln uppförda ordinarie förslagsanslaget till understöd åt lantmannaskolor, efter Kungl. Maj:ts beprövande i varje särskilt fall, utgå enligt följande grunder, med rätt för Kungl. Maj:t att utfärda de närmare föreskrifter, som för tillämpning av dessa grunder äro erforderliga:

- 1) Den tillfälliga löneförbättringen utgår
 - a) med högst 250 kronor för ordinarie kurs och högst 100 kronor för en andra årskurs samt därutöver med högst 200 kronor i familjetillägg till den, som vid läsårets början är anställd i egenskap av ordinarie lärare, under förutsättning att befattningshavaren vid denna tidpunkt har eget äkta barn, som icke uppnått 18 års ålder;
 - b) med högst 250 kronor för ordinarie kurs och högst 100 kronor för en andra årskurs till varje ordinarie lärare, som icke äger erhålla tillfällig löneförbättring enligt de i punkt a) angivna grunder; samt
 - c) med högst 200 kronor för ordinarie kurs och högst 100 kronor för en andra årskurs till varje icke ordinarie lärare, som har en tjänstgöringsskyldighet av minst 15 timmar i veckan.
- 2) Såsom bidrag till ifrågakvarande tillfälliga löneförbättring utgå

av det belopp, som för varje särskilt fall må komma att bestämmas, två tredjedelar av statsmedel, under villkor att den återstående tredjedelen tillskjutes genom bidrag från orten, elevavgifter inräknade.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft tre inom riksdagen väckta motioner nämligen

Motioner.

1) nr 132 i första kammaren av herr *Bondeson* och nr 421 i andra kammaren av herr *Bengtsson* i Norup m. fl., vari hemställt, att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 252 måtte dels bevilja den föreslagna tillfälliga löneförbättringen åt lärare vid lantmannaskolor att utgå för såväl år 1917 som 1918, samt

dels besluta, att sagda löneförbättring skall till hela sitt belopp bestridas av statsmedel,

2) nr 459 i andra kammaren av herr *von Sneidern m. fl.*, vari hemställt, att riksdagen måtte besluta sådan ändring i Kungl. Maj:ts proposition nr 252, att föreslagna löneförbättring till lärare med 100 kronor för en andra årskurs av lantmannaskolan även måtte utgå för tjänstgöring vid en med lantmannaskolan förenad sommarkurs av lant-hushållsskola.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för dessa framställningar, tillåter sig utskottet hänvisa till motionerna.

Utskottet.

Emot Kungl. Maj:ts förslag om beviljande av tillfällig löneförbättring för ifrågavarande lärarpersonal under år 1918 har utskottet intet att erinra. Vad beträffar grunden för denna löneförbättring, så har utskottet däremot icke kunnat helt biträda Kungl. Maj:ts förslag. Utskottet har sålunda icke ansett sig böra medverka till, att principen om särskilt lönetillägg för familjeförsörjare varder tillämpad i fråga om den tillfälliga löneförbättringen för ordinarie lärare, utan har utskottet ansett riktigare, att alla ordinarie lärare erhålla tillfällig löneförbättring med samma belopp. I fråga om storleken av detta belopp har utskottet ansett sig böra föreslå högst 350 kronor för vinterkurs och högst 100 kronor för sommarkurs. Beträffande icke ordinarie lärare ansluter sig utskottet till Kungl. Maj:ts förslag.

I förstberörda båda motioner gjorda hemställan, att ifrågavarande löneförbättring skulle helt utgå av statsmedel, har utskottet icke ansett sig kunna biträda.

Vad angår spörsmålet om tillfällig löneförbättring jämväl för innevarande år, har utskottet av principiella skäl icke ansett sig kunna biträda det i herrar Bondesons och Bengtssons motioner framställda förslaget härom. Med hänsyn därtill, att innevarande års riksdag beviljat

särskilda medel för beredande av krigstidshjälp åt samtliga statstjänare för år 1917, har utskottet dock ansett, att något extra understöd också bör beredas förevarande personalgrupper under detta år. Utskottet vill därför föreslå, att krigstidshjälp må utgå till lärare vid lantmannaskolor för år 1917 med ett belopp av 250 kronor för ordinarie lärare och 150 kronor för icke ordinarie lärare. Genomförande av detta förslag skulle enligt av utskottet verkställd beräkning kräva ett anslag av 57,000 kronor, vilket bör ställas till Kungl. Maj:ts förfogande under år 1917.

Rörande slutligen det av herr von Sneidern m. fl. framställda förslaget, att den ovan tillstyrkta löneförbättringen till lärare med 100 kronor för en andra årskurs även måtte utgå för tjänstgöring vid med lantmannaskola förenad sommarkurs av lanthushållsskola, kan utskottet icke biträda detta förslag med hänsyn till den i regel korta tid, varunder sistnämnda kurser pågå.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

A) att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förevarande framställning samt de av herr Bondeson och herr Bengtsson m. fl. i ämnet väckta motioner

I) medgiva, att för beredande under läsåret 1917 —1918 av tillfällig löneförbättring åt lärare vid statsunderstödda lantmannaskolor statsbidrag må från det under nionde huvudtiteln uppförda ordinarie förslagsanslaget till understöd åt lantmannaskolor, efter Kungl. Maj:ts beprövande i varje särskilt fall, utgå enligt följande grunder, med rätt för Kungl. Maj:t att utfärda de närmare föreskrifter, som för tillämpning av dessa grunder äro erforderliga:

1) Den tillfälliga löneförbättringen utgår

a) med högst 350 kronor för ordinarie kurs och högst 100 kronor för en andra årskurs till varje ordinarie lärare samt

b) med högst 200 kronor för ordinarie kurs och högst 100 kronor för en andra årskurs till varje icke ordinarie lärare, som har en tjänstgöringsskyldighet av minst 15 timmar i veckan.

2) Såsom bidrag till ifrågavarande tillfälliga löneförbättring utgå av det belopp, som för varje särskilt fall må komma att bestämmas, två tredjedelar

av statsmedel, under villkor att den återstående tredjedelen tillskjutes genom bidrag från orten, elevavgifter inräknade;

II) besluta, att för år 1917 krigstidshjälp av statsmedel skall utgå till lärare vid statsunderstödda lantmannaskolor med 250 kronor till ordinarie lärare vid ordinarie kurs eller ordinarie- och en andra årskurs samt med 150 kronor till icke ordinarie lärare vid ordinarie kurs eller ordinarie- och en andra årskurs, som har en tjänstgöringsskyldighet av minst 15 timmar i veckan, med rätt för Kungl. Maj:t att utfärda de närmare föreskrifter i ämnet, som må vara erforderliga;

III) för bestridande av kostnaderna för ifrågasvarande krigstidshjälp på extra stat för år 1918 anvisa ett förslagsanslag av 57,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att under år 1917 förskottsvis av tillgängliga medel utanordna detta belopp.

B) att herr Bondesons och herr Bengtssons i ämnet väckta motioner i vad de icke blivit besvarade genom vad utskottet här ovan hemställt icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

C) att herr von Sneiderns m. fl. i ämnet väckta motion ej må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 22 maj 1917.

På jordbruksutskottets vägnar:

RAOUL HAMILTON.

Närvarande: herrar greve Hamilton, Ericsson, Paulson, greve Wachtmeister, Persson, Åkerlund, Öberg, Nilsson i Tånga, Nilsson i Linnås, Sjöblom, Barthelson, Ingeström, friherre Silfverschiöld, Petterson, Olaus, Igel och Hage.
